

Verlag Valente Commissiedebat Mensenhandel Tweede Kamer

20/5/2026

Deelnemers: Belhirsch (D66), Bikker (CU), Faber (PVV), Boomsma (JA21), Mohandis (GL-PvdA), Schilder (Groep Markuszower), van den Brink (CDA), Bikkers (VVD) in aanwezigheid van minister Sterk (Langdurige en maatschappelijke zorg) en minister Van Weel (Justitie en Veiligheid)

Samenvatting commissiedebat

In het commissiedebat over mensenhandel op 20 mei 2026 stond de vraag centraal of de Nederlandse aanpak nog wel toereikend is voor de ernst en omvang van het probleem. In vrijwel alle bijdragen klonk door dat mensenhandel een ernstige en ontwrichtende vorm van criminaliteit is, waarbij slachtoffers vaak te laat of helemaal niet in beeld komen. Meerdere Kamerleden wezen erop dat de huidige aanpak te versnipperd is, dat verantwoordelijkheden diffuus zijn georganiseerd en dat slachtoffers daardoor niet altijd snel passende bescherming, opvang en begeleiding krijgen. Ook het kabinet erkende dat verbetering nodig is, zowel in de strafrechtelijke aanpak als in de organisatie van zorg, opvang en coördinatie. Daarbij sloten de uitkomsten aan bij de inbreng van Valente voorafgaand aan het debat, die opriep om meer samenhang, eenvoud en daarmee daadkracht te brengen in de aanpak mensenhandel en toegang tot voldoende directe opvang voor slachtoffers mensenhandel te garanderen.

Brede zorg over versnippering en tekortschietende opvang

Een belangrijk thema in het debat was namelijk het tekort aan opvangplekken en het gebrek aan landelijke regie. Mohandis (GL-PvdA), Schilder (Groep Markuszower), Van den Brink (CDA), Boomsma (JA21), Belhirsch (D66) en Bikkers (VVD) stelden allemaal op hun eigen manier de vraag of een grotendeels gedecentraliseerd systeem nog wel werkt. In verschillende bijdragen werd benadrukt dat slachtoffers nu te afhankelijk zijn van regionale verschillen, dat overzicht ontbreekt en dat de toegang tot passende opvang niet uniform geregeld is. Schilder (Groep Markuszower) noemde het onacceptabel dat politie en hulpverleners niet snel genoeg een opvangplek kunnen vinden en dat de organisatie van opvang aan alle gemeenten afzonderlijk wordt overgelaten. Van den Brink (CDA) verwees naar het rapport 'Tussen hoop en onmacht' als aanwijzing dat de hulp en opvang voor slachtoffers tekortschiet. Belhirsch (D66) sprak over een systeem dat vastloopt, met onvoldoende passende opvang en versnipperde verantwoordelijkheden. Ook Mohandis (GL-PvdA) geeft aan de aanpak van mensenhandel veel te veel versnipperd is. Hij pleit voor een landelijke aanpak, en een nationaal verwijzingsmechanisme dat triage, plaatsing en overdracht uniform regelt voor slachtoffers mensenhandel, waarbij hij wijst op de brief van Valente hierover.

Pleidooien voor nationale coördinatie

Meerdere Kamerleden koppelden de knelpunten in opvang en bescherming expliciet aan de vraag naar meer landelijke regie. Mohandis (GL-PvdA) stelde dat uit verschillende rapporten blijkt dat de aanpak van mensenhandel te versnipperd is en dat een nationale coördinator meerwaarde heeft. Boomsma (JA21) wees op de eerder aangenomen motie van Van Nispen (SP) en hemzelf drong aan op snelle uitvoering daarvan. Schilder (Groep Markuszower) bepleitte expliciet nationale regie bij het realiseren van voldoende opvangplaatsen. Belhirsch (D66) vroeg of de minister erkent dat het gedecentraliseerde systeem tekortschiet en hoe landelijke regie dan vorm moet krijgen. Ook Van den Brink (CDA) legde de vraag op tafel of een nationale coördinator nodig is om meer samenhang en slagkracht te organiseren. Daarmee werd nationale regie één van de centrale vragen in het debat: veel Kamerleden vroegen om meer landelijke sturing, terwijl het kabinet nog zoekt naar de precieze invulling daarvan.

Mensenhandel, prostitutie en sekswerk

Naast de organisatie van de aanpak ging veel aandacht uit naar mensenhandel in de prostitutie en de bredere regulering van sekswerk. Bikker (CU) vroeg nadrukkelijk aandacht voor mensenhandel in de prostitutie en verzette zich tegen het idee dat sekswerk een “gewoon beroep” zou zijn. Faber (PVV) en Boomsma (JA21) spraken over ernstige misstanden en seksuele uitbuiting, en vroegen om steviger opsporing en vervolging. Boomsma (JA21) noemde de situatie in de seksindustrie een schandvlek en pleitte bovendien voor een landelijk verbod op thuissekswerk. Ook Bikkers (VVD) vroeg of de strafrechtelijke aanpak voldoende effectief is. In deze bijdragen liep de zorg over seksuele uitbuiting direct over in de bredere discussie over bescherming van slachtoffers, toezicht en handhaving.

Reactie van minister Van Weel: wetgeving, strafrecht en governance

Minister Van Weel onderstreepte dat het kabinet mensenhandel één van de meest schrijnende vormen van criminaliteit vindt. Het actieplan Samen tegen mensenhandel wordt dan ook door dit kabinet voortgezet en hij lichtte verschillende beleidslijnen toe.

Hij noemde onder meer de in het coalitieakkoord voorgenomen verhoging van de minimumleeftijd voor prostitutie van 18 naar 21 jaar, het pooierverbod en de beslissing om de Wet regulering sekswerk niet verder door te zetten vanwege de vele kritische reacties. Daarnaast gaf hij aan dat de middelen voor uitstapbegeleiding zijn verhoogd.

De discussie spitste zich vervolgens vooral toe op de vraag hoe het wetsvoorstel over de leeftijdsverhoging precies uitwerkt en welke inconsistenties daarin zichtbaar worden. Zo bleek uit de beantwoording van minister Van Weel dat de leeftijdsverhoging alleen zou gelden voor ‘fysieke’ prostitutie, terwijl online sekswerk buiten die verhoging zou blijven en dus vanaf 18 jaar mogelijk zou blijven. Volgens de minister is dat onderscheid ingegeven door de gedachte dat ‘fysieke’ prostitutie kwetsbaarder is. Van den Brink

(CDA) en Schilder (Groep Markuszower) zetten daar direct vraagtekens bij en benadrukten dat ook online sekswerk ernstige risico's kent, onder meer omdat beelden langdurig online kunnen blijven circuleren. Van den Brink wees er bovendien op dat het coalitieakkoord dit onderscheid tussen online sekswerk en 'fysieke' prostitutie niet maakt en drong erop aan het wetsvoorstel daarmee in lijn te brengen.

Ook de vraag vanaf welke leeftijd iemand klant mag zijn van een sekswerker leidde tot discussie. Op vragen van Boomsma (JA21) gaf Van Weel aan dat die grens op 16 jaar ligt. Dat riep direct vragen op, omdat daardoor de situatie kan ontstaan dat een 16- tot 20-jarige wel seksuele diensten mag afnemen, terwijl de sekswerker in het nieuwe voorstel pas vanaf 21 jaar in de prostitutie werkzaam mag zijn. Boomsma noemde dat een problematische en moeilijk uitlegbare ongelijkheid. Faber (PVV) vroeg daarnaast hoe dit zich verhoudt tot het uitgangspunt dat seks met minderjarigen strafbaar is. Van Weel antwoordde dat een 16-jarige in de wet als seksueel actief wordt beschouwd en daarom seksuele diensten zou mogen afnemen. Juist deze uitwisseling maakte duidelijk dat de voorgestelde leeftijdsgrenzen en definities in het debat niet alleen als beschermend, maar ook als juridisch en maatschappelijk moeilijk uitlegbaar werden gezien.

Op het punt van governance zei Van Weel dat hij werkt aan een voorstel mede op basis van aanbevelingen van het WODC, dat voor de zomer naar de Kamer zou moeten komen. Daarbij gaf hij aan zichzelf verantwoordelijk te voelen voor de coördinatie van de aanpak, maar hij sloot een andere vorm van nationale coördinatie niet uit. Daarmee bleef hij enigszins tussen twee posities in: enerzijds erkende hij de behoefte aan meer centrale aansturing, anderzijds committeerde hij zich nog niet aan een zelfstandige nationale coördinator.

Ook kondigde hij aan te kijken naar een andere inrichting van het eerste contact met mogelijke slachtoffers (niet via de politie, maar door een partij in het zorgdomein), zodat drempels om hulp te zoeken of aangifte te doen lager worden. Verder gaf hij aan dat een nationaal verwijsmechanisme er al zou zijn [red. dit herkent Valente niet en is in tegenspraak tot rapportages die naar de Kamer zijn gezonden] en alleen zou moeten worden aangepast op basis van Europese richtlijnen.

Opvanglandschap en reactie van minister Sterk

Minister Sterk erkende expliciet dat het opvanglandschap voor slachtoffers van mensenhandel tekortschiet en te versnipperd is georganiseerd. Zij gaf aan samen met de VNG en Comensha te werken aan een nieuw opvanglandschap, waarin wordt gekeken naar het schaalniveau, het benodigde aantal locaties en plekken, de spreiding, de governance en de financieringsstromen. Tegelijkertijd maakte zij duidelijk dat zij wel meer landelijke uniformiteit nodig vindt, maar de uitvoering en coördinatie niet bij gemeenten wil weghalen. Volgens haar moet er juist een goede verbinding blijven bestaan met andere gemeentelijke taken, zoals schuldhelpverlening. Haar inzet lijkt daarmee te zijn: bovenregionaal en uniform organiseren waar dat nodig is, maar

zonder de lokale verantwoordelijkheden los te laten. Zij gaf aan te hopen dat eind 2026 een ontwerp voor deze uitwerking van dit ‘opvanglandschap’ kan worden vastgesteld.

Overige thema’s: online uitbuiting en outreach

Ook online uitbuiting en de vraag hoe slachtoffers beter in beeld kunnen komen, kregen aandacht. Belhirsch (D66) wees op de groeiende online wereld en vroeg of politie en opsporing voldoende expertise en capaciteit hebben. Boomsma (JA21) vroeg daarnaast aandacht voor de chatgroepen van Fier voor minderjarigen. Minister Van Weel antwoordde dat dit onderwerp is geborgd, maar erkende ook dat de resultaten van online outreach tot nu toe tegenvallen. Daarmee werd duidelijk dat naast opvang en governance ook vroegsignalering, online bescherming en laagdrempelige toegang tot hulp belangrijke onderdelen zijn van de verdere beleidsontwikkeling.

Politieke conclusie en toezeggingen

Het debat liet zien dat er in de Kamer breed draagvlak bestaat voor een steviger aanpak van mensenhandel en voor verbetering van opvang en bescherming van slachtoffers. De meningen lopen minder uiteen over de analyse dan over de precieze organisatievorm: veel Kamerleden dringen aan op duidelijke nationale regie, terwijl het kabinet nog werkt aan de concrete invulling daarvan en ook de lokale verantwoordelijkheden wil respecteren.

Als belangrijkste toezeggingen zijn genoemd: een wetsvoorstel na de zomer, een governancevoorstel voor de zomer en een nadere uitwerking van het opvanglandschap eind 2026. Daarmee is het debat niet alleen een inventarisatie van problemen geweest, maar ook een duidelijk politiek tussenstation richting nadere keuzes over regie, wetgeving en opvang. Aan het einde van het debat vroeg Faber (PVV) een tweeminutendebat aan, waarmee verdere politieke besluitvorming via moties in het vooruitzicht werd gesteld.